PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OR-03.0003.621.2026

Kraków, 03 LIS. 2026

Pan
Tomasz Leśniak
Radny Miasta Krakowa

Odpowiadając na Pana interpelację w sprawie referendum lokalnego dotyczącego Strefy Czystego Transportu w Krakowie i ograniczenia obszaru SCT, przekazaną przez Pana Jakuba Koska, Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa 27 października 2026 r. uprzejmie informuję.

Ad 1.

Orzeczenie Naczelnego Sądu Administracyjnego wskazane w treści interpelacji Pana Radnego poddano krytyce w doktrynie prawa administracyjnego (por. np. J. Wilk, *(Nie)konkurencyjność referendum lokalnego i konsultacje z mieszkańcami jednostki samorządu terytorialnego. Glosa do wyroku NSA z dnia 14 stycznia 2014 r.*, II OSK 2988/13, LEX/el 2014 oraz M. Rulka, *Glosa do wyroku NSA z dnia 14 stycznia 2014 r.*, II OSK 2988/13, ST 2015, nr 10, s. 87-93). Także w linii orzeczniczej sądów administracyjnych prezentowane są stanowiska odmienne. W szczególności w wyroku NSA z 8 kwietnia 2026 r. (III OSK 2377/25, LEX nr 4080150) wprost stwierdzono, że „nawet w przypadku, gdy ustawodawca przewiduje udział mieszkańców w procedurze uchwałodawczej w innej formie niż referendum, np. w formie konsultacji, to i tak nie stanowi to wystarczającej podstawy do wykluczenia referendum jako formy udziału mieszkańców. Gdyby uznać za zasadne stanowisko strony skarżącej kasacyjnie, to ustawodawca mógłby celowo przyznawać mieszkańcom wspólnot samorządowych jedynie uprawnienia konsultacyjne, niewiążące organów samorządowych tylko po to, aby udział mieszkańców zminimalizować i zmarginalizować. Oznaczałoby to dalsze ograniczenie referendum lokalnego tylko do tych spraw samorządowych, w których ustawodawca nie przewidział innej formy udziału mieszkańców. Takiego ograniczenia nie da się wyinterpretować ani z treści powoływanego już art. 170 Konstytucji RP" oraz „jeżeli mieszkańcy danej jednostki samorządu mogą decydować, w drodze referendum, o sprawach dotyczących tej wspólnoty, to odbieranie im tego prawa tylko dlatego, że procedura decydowania o jakiejś sprawie jest ustawowo uregulowana prowadziłoby co najmniej do daleko idącego ograniczenia konstytucyjnego prawa, o ile nie pozbawienia tego prawa. Szereg spraw własnych samorządu,

i to tych istotnych dla wspólnot samorządowych, jest regulowanych ustawowo także w zakresie trybu podejmowania stosownych uchwał".

Tym samym zainicjowanie referendum lokalnego w zakresie Strefy Czystego Transportu jest możliwe, mimo wcześniejszych konsultacji społecznych przeprowadzonych na etapie wprowadzania strefy.

Ad 2.

Ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. *o elektromobilności i paliwach alternatywnych* (Dz. U. z 2026 r. poz. 1243) w art. 39 i nn. w przedmiocie temporalnym reguluje wyłącznie kwestię wprowadzenia strefy, czasu jej obowiązywania (czas nieoznaczony lub oznaczony nie krótszy niż 5 lat) oraz jej zniesienia w sytuacji, gdy jej wprowadzenie było obligatoryjne. Tym samym nie ma przeszkód prawnych w ograniczeniu obszaru strefy, bez jej faktycznej likwidacji, o ile cele i założenia, które legły u podstaw jej ustanowienia będą zachowane.

Z kolei interpretowanie uchwały sejmiku województwa w sprawie wojewódzkiego programu ochrony powietrza w taki sposób, że obliguje ona radę gminy do ustanowienia strefy czystego transportu w kształcie, jaki wynika z innego aktu prawa miejscowego (na tę chwilę już nieobowiązującego), byłoby nieprawidłowe, a wręcz wchodziłoby w kompetencje uchwałodawcze rady gminy, do których wchodzi wprost określanie granic strefy, co wynika z art. 40 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. *o elektromobilności i paliwach alternatywnych*.

Należy bowiem pamiętać, że wszystkie akty prawa miejscowego – a więc zarówno uchwała sejmiku województwa samorządowego w przedmiocie wojewódzkiego programu ochrony powietrza, jak i uchwała rady gminy w sprawie ustanowienia strefy czystego transportu – są sobie równorzędne i nie występują między nimi jakiekolwiek zależności hierarchiczne. Jako akty podustawowe i wykonawcze muszą one być jedynie zgodne z treścią ustaw zwykłych.

Jako załącznik przekazuję treść opinii prawnej wydanej w niniejszej sprawie.

z up. PREZYDENTA MIASTA

Jan Hoffman

Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa

Otrzymują:
1. Adresat+załącznik
2. Zarząd Dróg Miasta Krakowa
3. Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych
4. Biuletyn Informacji Publicznej
5. Aa

[Załącznik - wyłączenie jawności w zakresie danych osobowych;
na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej;
jawność wyłączył Ryszard Marek Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Ochrony Informacji Niejawnych]